

És la sobirania

SAÛL GORDILLO, director de l'Agència Catalana de Notícies (ACN)

Trenta anys després de la mítica Diada de 1977, Catalunya viu un Onze de Setembre marcat per la fotografia dels presidents Pujol, Maragall i Montilla. Merescut homenatge per als presidents posteriors a Tarradellas, els de la Generalitat recuperada. El to reivindicatiu dels presidents actualment enretirats expressa el malestar de bona part de la societat catalana.

El trentè aniversari de la Diada del milió de persones al passeig de Gràcia coincideix amb un debat convuls en el si del catalanisme, la proliferació de plataformes sobiranistes i una creixent indignació popular per l'endèmica desinversió de l'Estat a Catalunya i el desgavell de serveis públics com el transport ferroviari, el subministrament elèctric o les autopistes de peatge. El postpujolisme és un escenari complicat per als actuals dirigents polítics. L'oasi català ha passat a millor vida. La Catalunya que pretenia regenerar Espanya essent la locomotora d'un hipotètic tren federal perd força i es mostra impotent.

L'Estat tampoc no és el que era. El gran Madrid d'infraestructures faraòniques i l'Andalusia que promet habitatge públic a dojo revelen que les coses han canviat, i de quina manera. La puixança de comunitats autònomes que han gaudit del café per a tothom contrasta amb el cansament i desorientació de nacions històriques com la catalana. L'esgotadora reforma estatutària s'ha evidenciat insuficient. Les retallades a l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya passen factura. I ho ha fet en un temps rècord. El caos a l'aeroport del Prat del juliol de l'any passat va ser un primer toc d'alerta. Avis per a navegats. Els despropòsits acumulats aquest mateix estiu en són la certificació definitiva. I toca apretar a córrer.

El postpujolisme és un escenari complicat per als actuals dirigents polítics. L'oasi català ha passat a millor vida.

El President Montilla convida els periodistes a un refegeri al pati dels Tarongers l'endemà de l'Onze de Setembre. Els demana confiança. Pretén transmetre optimisme. "Les coses aniran millor", els hi diu gairebé a cau d'orella. Montilla no té les dots de seducció dels seus predecessors. No té el lideratge de Pujol ni de Maragall, i es troba al capdavant del país en un context molt delicat. L'excitació preelectoral també li ho complica. El calendari a la curta, amb l'horitzó dels comicis estatals de la tardor, i les tensions pel lideratge

dels partits -especialment a CiU i ERC- encara despisten més. El repte de Montilla no és anecdòtic, i comencen a sorgir les veus que recorden l'eslògan electoral dels Fets, no paraules.

Mentrestant, en el context europeu, que és l'autèntic tren on Catalunya ha de fer de locomotora, nacions històriques com Escòcia han posat data a un referèndum d'independència. Serà el 2010, tal i com el primer ministre Alex Salmond s'hi havia compromès en campanya. L'efecte Salmond ha tingut rèpliques en aquesta Catalunya que desconfia més que mai de l'Estat. Carod-Rovira ha imitat Salmond emplaçant la societat catalana al referèndum d'autodeterminació per al 2014, coincidint amb el 300è aniversari de la derrota de Felip V.

Aquest anunci, marcat per les tensions internes d'Esquerra, i els corrents sobiranistes que afloren desacomplexadament a CiU han posat el debat de la sobirania sobre la taula. ERC, CiU i, en menor mesura, ICV, formació aquesta última que advoca pel dret d'autodeterminació, han situat el sobiranisme a l'agenda política. Uns des de l'opció independentista declarada. D'altres, des de la construcció (encara per perfilar) de la casa comuna del catalanisme.

El sobiranisme és a l'agenda política. Qui havia dit que ara a Catalunya només existia l'eix esquerra-dreta?